

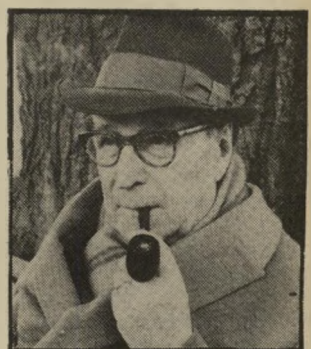
תמרורים

הווענק ♦ באוסלו, נורווגיה, פרס נובל לשלום לשנת 1983, למנהיג הפועלים הפולני **לך ואלנסה** (הוא מייצג את הכמיהה הפעילה לשלום ולחירות). שבוע אחד אחרי יום הולדתו ה-40, ואלנסה, חשמלאי מיספנות ובן-אכרים, אב לשבעה (ארבעה בנים שלוש בנות), ריכו סביבו, בימי השיא של סולידאריות, עשרה מיליון פועלים, הודיע כי יעביר את הפרס (192 אלף דולר) לכנסיה הקתולית, לשם סיוע לאיכרים במצוקה.

נבחר ♦ כחבר הישראלי של מועצת בוחריהמועמדים לאולם התהילה הבינלאומי של התעופה והטיסה בחלל אשר בקליפורניה, **יוחנן גולדברג-בידון** (62), בעל חברת הפרסום גיתם (פיאט), טמפן, תה ויסוצקי), אשר זכה בשם החיבה כידון בשל כושרו כמאמן בכלי-נשק זה. עת שרת בצבא הבריטי ובצה"ל. גולדברג-בידון, המרבה לכתוב על נושאי ביטחון ותעופה, יצטרף להמליץ לאולם-התהילה, הקיים זה 20 שנה, ואשר בו מבקרים מדי שנה כחצי מיליון איש, על אישים נוספים, שיצטרפו ל-75 בחירי התעופה, ה מאכלסים כיום את האולם והכוללים, בין השאר, חלוצי-תעופה כיהודי הצרפתי מרסל דאסו (המיראז); ג'יימס דוליטל (שהפציץ את טוקיו); יורי גאגארין (איש החלל הסובייטי); איגור סיקורסקי (של המסוקים) ופרדיננד צפלין (של הצפלין).

נחוג ♦ יום הולדתו ה-49 של **ברדיט בארדו**, כוכבת הקולנוע הצרפתית, בתו של יצרן גאוים נזוליים, שעלתה על המסך בגיל 17 והפכה שידבר בסרט אלוהים ברא את האיש (שבו הופיעה במעורבות במיטה, עם ז'אן לואי טרינטיניאן). הסרט היה לשובר-קופות עולמי (50 שבועות רצופים בניו-יורק), ובארדו התפרסמה כאינסוף מאהביה, ככפר הריינגס סטודיוס ברייירה הצרפתית, שאותו הפכה למרכז חברת-הסילון, ובאחרונה, בחיבתה לחיות.

נחוג ♦ יום הולדתו ה-60 של המשורר (פרחי אש) **חיים גורי**, בוגר בית-הספר הזקלאי כדורי, שהיה יצרן מפקדי הפלמ"ח (כינאל אלון ויצחק רבין). גורי, מ"מ פלמ"ח ושליח-העפלה

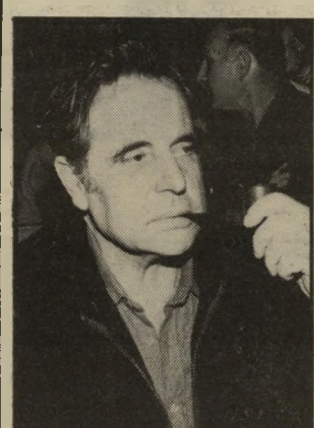

מחבר סימנזן 10.000 נשים

של הגנה לאירופה, הוא בנו של ישראל גורי, מנהל-חשבונות בעיריית תל-אביב, שהיה לחבר-כנסת מטעם מפא"י, איש מצניע-לכת צמחוני שהתפרסם בדוח ועדת גורי על שכר-העובדים בסקטור הציבורי (על העובדים להתאים את רמת-חייהם ליכולתה הרלה של המדינה). גורי הבן מרבה בכתביה עיתונאית, בלתי-מה חגי וחגור. התפרסם בסקירת מדר הגנרלים הצרפתים באלג'יריה של 1958.

נחוג ♦ יום הולדתו ה-60 של השר (ללא-תיק) **מרדכי בן-סורת**, יליד בגדאד העיראקית, איש הגנה שנשלח מן הארץ לעיראק להשתתף במיצע עזרא ונחמיה (העלאה של יהודי עיראק), צמחוני ואב לשלוש בנות, שהיה במשך שנים רבות ראש מועצת אוריהודה והלך בעיקבות דוד כך גוריון לרפי ובעקבות משה דיין לתלם, אחרי שכמעט נבחר לכנסת התשיעית ברשימה אישית.

נחוג ♦ יום הולדתו ה-63 של מי שהיה הרב הראשי הספרדי (הראשון לציון) **הרב עובדיה יוסף**, אב ל-11 (שש בנות וחמישה בנים), שעלה מבגדאד בגיל חמש, והסמך לרבנות בגיל 20, הספיק לשמש כאב בית-הדין הרבני בקאהיר (שם הסביר לבלשים מצריים, אשר חיפשו נשק בביתו, בהצביעו על כרכי ספרייתו התורנית: "זה הנשק היחיד הנמצא ברשותי"). בפתיחת-קוה ובירושלים ולאחר מכן להיות גם רב ראשי ספרדי לתל-אביב, טרם היבחרו לרב ראשי לישראל.

משורר גורי גנרלים צורמתיים

המשמש שנים רבות, אחרי היותו עורך הצופה לילדים, כמנהל מחלקת המסורת ברדיו ובטלוויזיה, ואשר הוציא-לאור ספרים רבים ואף תקליט ארידנג (כאנגלית) על חגי ישראל.

נחוג ♦ יום-הולדתו ה-65 של **עמוס מנור**, מנהל חברות אתא, ולודזיה, יוצא רומניה, המקפיד לציין בכינויה שלו בסיפרי מי ומי, כי היה פקיד בכיר במישרד-הביטחון. מנור היה למעשה, פקיד בכיר מאוד, ראש שירות-הביטחון, בין יוסף הרמלין ואברהם אחיטוב.

נחוג ♦ יום הולדתו ה-74 של **ימימה טשרנוביץ (אבירד)**, מחברת הרבי-מכר גני (12 מהדורות), גננת שכתבה את סיפור הילדים הראשון שלה בגיל 12, ואשר פורסם בעיתון-ילדים עברי (עדן) שהופיע בניו-יורק בראשית המאה. טשרנוביץ, בתו של סופר שנוער, בגלל כושרו האינטלקטואלי, בכינוי ספוג, כתבה גם את סיפור-הבלשים **לצעירים** הראשון בעברית, שמונה בעיקבות אחד והיא נשואה ליוסף אבירד, מראשוני האלופים בצה"ל ולשעבר שגריר-ישראל במוסקבה.

נחוג ♦ בלזאן, שווייץ, יום הולדתו ה-80 של מחבר המותחנים **ג'ורג' סימנזן** (המפקח מייגה), בנו של פקיד חברת-ביטוח בלגי, שחיבר ב-50 השנים האחרונות 420 ספרי-מתח ואשר ידועו לפני שש שנים את קהל מעריציו בוודיו טלוויזיוני, שבו גילה, כי שכן בימי חייו עם עשרת אלפים נשים, ביניהן 8000 פרצות, המרת האמריקאית-כרית ג'וספין בייקר וגם בתו, שהתאבדה אחרי המעשה.

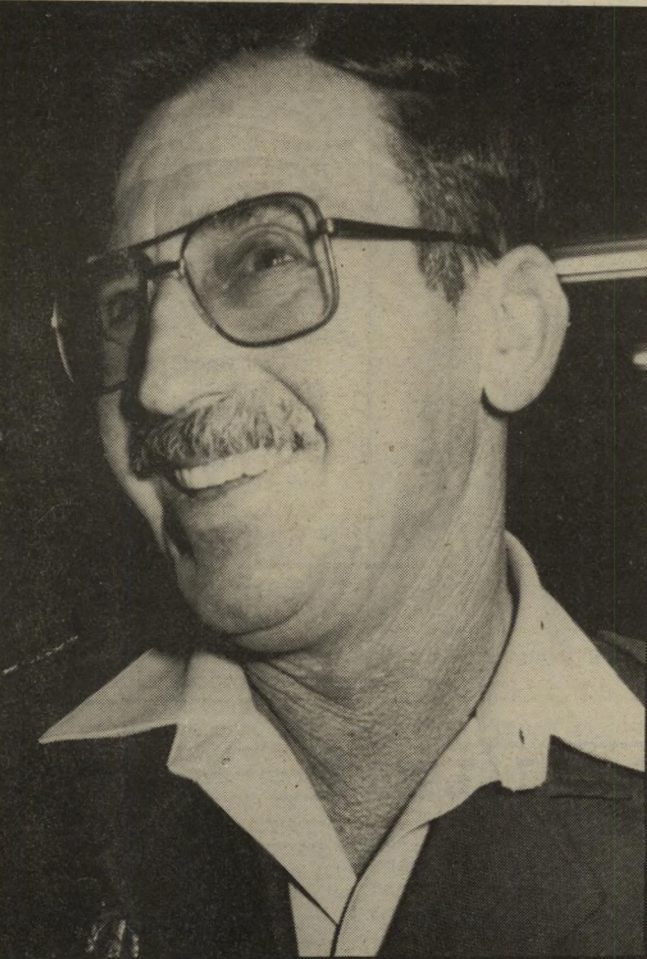
נפט ♦ בגיל 76, במילאנו, איטליה, **רודולפו גוצ'י**, האופנאי שנתן משך 50 השנים האחרונות את הטון בבית-האופנה של המישפחה (כארנק עם דירת הבמבוק; נעל ה מוקסין עם השרשרת הקצרה מלפנים, דמוית רס-רסוס) ושהספיק, עוד לפני מותו, לראות בהצלחה הגדולה של האביזר החדש שהוציא לשוק בשנה האחרונה: חגורת-נשים רחבה ודר צבעונית.

• את הסמל המיסחרי של בית נוצי המקשט את רוב מוצריו, בצורת האותיות הלטיניות ג'י נ'י, קבעו בני נוצי לזכר מייסד השושלת, האב נוצי נוצי, שישד את הבית ב-1904.

מזלחת הנציבים

רות בתי-הסוהר, ענה על כך בפשטות: "אני חייב להסכים לזה במירה מסוימת. גלחמתי בזה בכל כוחותי וגם למודיעין יש תפקיד נכבד במלחמה זו. אולי זו אחת הסיבות שלא רוצים מערכת מודיעין פנימית בשירות בתי-הסוהר".

כאשר הפניתי אותה השאלה עצמה לוורטהיימר, המכהן כבר כשנתיים בתפקיד הנציב, ענה: "אין בשירות בתי-הסוהר שחיתות יותר מאשר במנגנון אחר במדינה. זוהי הוצאת דיבה בשירות".

על אנשים העוסקים בעבודה קשה, עבודת-קודש".

אסירים משני סוגים

שיחה טלפונית ארוכה שניהלתי עם ורטהיימר, הוא סיפר רק דברים שהאירו באופן חיובי מאוד את בתי-הסוהר ואת החידושים שהנהיג בהם. הוא לא התלונן על בעיות תקציב, להיפך — לדבריו, גדל תקציב השירות בשנתיים האחרונות בצורה ריאליט ב-8 אחוזים ותקציב הפיתוח ביותר מ-40 אחוז, בעוד שמישוריים אחרים נאלצו בתקופה זו לקצץ בתקציבם. הוא אמר, כי לכל אסיר יש היום מיטה ומיזון וכי אין יותר אסירים הנאלצים לאכול על הריצפה, כפי שצויין בדוח ועדת-קנת. לדבריו, נסגרו חלק מהגופים הנוראים בבתי-סוהר

ולא היו אמת, גרמו לאותה ארוחת צהריים להעיק עלי במשך שבועות ארוכים.

כאשר יצא הנציב הקודם של שירות בתי-הסוהר, חיים לוי, בשבוע שעבר, בדיו, בהתקפה על הנציב הנוכחי ר"ר ורטהיימר, חשתי פיתוי גדול להצטרף לגינוי ולצעוק נגד בתי-הסוהר ומצבם. לוי אמר, כי ורטהיימר הורס את מערכת-המודיעין בכלא וכי הוא ממנה את אנשי שלומו לתפקידים בכירים בשירות.

מזה 20 שנה, מאז שהייתי סטודנטית למישפטים, אני מבקרת מדי פעם בבתי-סוהר. התחושה המשתלשלת עלי בכל פעם, כאשר אני נכנסת למיתקן כזה, היא תחושה עמוקה של בושה. בושה על כך שאני חלק מאותה חברה המכניסה בני-אדם לכלובים, ומביאה אותם לחיי מצוקה שכאלה. הבושה חזקה כל-כך, שאינני יכולה להביט בעיניהם של האסירים הכלואים.

הידיעה כי חלק גדול מאסירים אלה עברו עבירות חמורות וביצעו פשעים המזיקים מאוד לחברה אינה מפיגה את הבושה. העונש של כליאה בכלובים המוקפים סורגים ושומרים מוויינים מרכא אותי.

בגלל תחושה זו נמנעתי במשך שנים אחדות מכל ביקור נוסף בבית-סוהר. אולם כאשר ראיתי לפני כמה שנים את סידרת הטלוויזיה, שהביאה לכל בית את כלימת בתי-הסוהר, ידעתי שאי-אפשר להתעלם מהבעיה. סיפר לי עורך-דין נודע, כי כאשר נעצר אשר ידלן, באה גרושתו אל עורך-הדין והתלוננה בפניו על התנאים האיומים בבית-המעצר. "כל אחד יכול להגיע לשם, בגלל תאונת-דרכים או עבירה של צווארון לבן", הוא אמר, "אבל נזכרים בתנאים האיומים רק כאשר בן מישפחה קרוב מגיע לשם כעצמו. חברה נמדדת לפי התנאים בבתי-הסוהר שלה".

שחיתות או עבודת-קודש?

לפני כשנה, הוזמנתי לבקר בבית-הסוהר החדש בכפר-יונה ובכלא דמון. זה היה סיור לעיתונאים, שערך נציב שירות בתי-הסוהר, ר"ר מרדכי ורטהיימר. כלא כפר-יונה, המשופץ והחדש, לא היה מרכא במיוחד. החצרות היו רחבות והתאים נקיים ומרווחים. לפתע, נראה כאילו יש בכל זאת תיקווה לבית-סוהר ממין אחר בישראל.

אבל אחר-כך הובלנו לבית-סוהר דמון, שעל הרה-הכלא הנוף הפראי מסכיב רק הגביר את תחושת הנסתר שבכלא. בחוץ היה יום חורף נעים מאוד, אבל חלק מהתאים היו טחובים ולחים ואחרים נראו כמו מערות שנחצבו בסלע על-ידי האדם הקרמון. הגשת הבושה והאשמה שבה אלי ותעצמה.

אכלנו ארוחת-צהריים בבית-הסוהר, כשאנשי הסגל ומנהל-הכלא מסבירים לנו, כי זוהי אותה הארוחה שמקבלים האסירים. השולחן היה עמוס כל טוב. עשרות צלחות פלסטיק מלאות סלאטים מגוונים הוגשו אל השולחן. הוגשו כמה סוגים של בשר לבחירתנו והיה ברור כי הטבח התמנה מאוד ועשה מיטב יכולתו. מנה אחת של בשר מבושל בויתם היתה גאוותו של הטבח, והוא טרח להגיש לכל אחד לחור להלציע עוד ועוד.

כאשר המשכנו בסיום, אחרי הארוחה, הגענו לחצר הפנימית ולחורי-הבידוד והצינוק. כמה מהאסירים בתאים ביקשו לדבר איתנו: באופן חופשי, ואחד מהם צעק לעברנו: "אין מספיק אוכל, אנחנו רעבים". המילים הללו, גם אם נאמרו רק כדי להתלונן

לוי ורטהיימר הוצנחו לשירות כתי-הסוהר מבחון. לשניים רקע שונה לחלוטין ואישות שונה בתכלית. לוי, שהיה נציב שירות בתי-הסוהר במשך חמש שנים, הגיע לשם ממישמר-הגבול. הוא חקלאי, למגדל עצי פקאן ותפוזים. יש בו משהו מהחסיפוס של פלאח ומהיושר שלו. הוא אומר את כל מה שהוא חושב, גם אם אין זה נעים ומחמאי לו. ורטהיימר הוא עורך-דין ועובד-סוציאלי. הוא איש דתי, הלבוש תמיד כחליפה אלגנטית ועניבה. צורת דיבורו תואמת את תילבושתו. העברית שלו צחה והוא יודע להתחמק ממלכדות בצורה אלגנטית.

נראה לי כי אין רוגמה טובה יותר לשוני שבין השניים, מאשר הצורה שבה ענו על שאלה באשר לשחיתות בשירות בתי-הסוהר. כאשר שאלתי את לוי אם יש יסוד לשמועות על השחיתות, השוחד והפרוטקציה בשר